

פרשת במדבר (תשפ"ב)

לבני גד תולדתם למשפחתם (א', כ"ד)

צריך להבין למה נמנה שבט גד מיד לאחר ראובן ושמעון, הגם שנתן טעם לכך ששבט לוי לא נמנה כדכתיב (א', מ"ט) אך את מטה לוי לא תפקד, אבל למה מנה שבט גד דווקא במקום שבט לוי לאחר ראובן ושמעון. אמנם התורה מנתה השבטים כסדר חנייתם במדבר, כדכתיב (ב', ב') איש על דגלו סביב לאהל מועד יחנו, והיו שלש שבטים על כל צד וצד, שבטי יהודה יששכר וזבולון במזרח, ושבטי ראובן שמעון וגד בדרום וכו'. אם כן, הקושיה היא למה נסמך שבט גד לחנות עם ראובן ושמעון סביב למשכן יותר משאר השבטים.

והנה, בתחילת הפרשה מפרטת התורה את השמות של ראשי בתי האבות בכל השבטים, ומדייק האבן עזרא (א', י') שהתורה הזכירה את שבט יוסף אחר שבט זבולון, דהיינו שהזכרו בני רחל מיד אחר בני לאה, הגם שבני השפחות נולדו מקודם, בעבור כבוד רחל שימנו בניה קודם בני השפחות. ואחר שנמנו בני רחל התחילה התורה משבט דן לפי שהוא בכור השפחות, ואחריו שבט אשר שהוא ראש החונים על דגל דן ואחר כן שבט גד כי הוא בכור שפחת לאה. חזין שהתורה חסה על כבוד האמהות והשפחות כשפרטה סדר השבטים. לפי זה יש לפרש שחניית שבט גד ביחד עם שבטי ראובן ושמעון הייתה לפי שהם כולם בני לאה, ורצתה התורה להחנות בני האמהות ביחד, כמו שמצינו (א' ל"ב) בחניית שבטי אפרים מנשה ובנימין שהם בני רחל ביחד. ונסמך שבט גד עם שבטי ראובן ושמעון משום שגד היה בכור שפחת לאה. (ג.מ.)

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד (א', א')

יש לדקדק דלא היה צריך להזכיר שהיה במדבר סיני, דמי לא יודע שאהל מועד היה במדבר סיני. בשלמא בפרשת בהעלותך (ט', א') בענין קרבן פסח כתיב וידבר ה' אל משה במדבר סיני, כיוון שלא נכתב שם באהל מועד, צריך לומר במדבר סיני, אבל כאן דכתיב באהל מועד, במדבר סיני למה לי. ויש לומר על פי מה דאיתא במסכת זבחים (קט"ז, א') כשנתנה תורה לישראל היה הקול הולך מסוף העולם ועד סופו, באו מלכי אומות העולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון ששמענו, אמר להם חמדה טובה יש לו להקב"ה ומבקש ליתנה לבניו, שנאמר בתהלים (כ"ט, י"א) ה' עוז לעמו יתן, מיד פתחו כולם ואמרו ה' יברך את עמו בשלום. וצריך להבין למה ברכום מלכי אומות העולם דוקא בברכה זו. ויש לומר על פי המסופר על הצדיק רבי ישראל רוזינר זי"ע, דנתנו לו פעם אחת קפה וקובית סוכר לשותות, לקח הסוכר בכפו וסגרה ושתה את הקפה, כששאלוהו הלא נתנו לו גם סוכר ולמה שתה בלי הסוכר, פתח את כפו והראה שאין שם עוד את הסוכר, ואמר להם כל האיברים

פרשת במדבר (תשפ"ב)

צריכים לסייע זה לזה, ובאמת אפשר להמתיק את השתיה גם על ידי מציצת הסוכר בכפו, אך זה שייך רק כשיש שלום בין האיברים, דאז יכול כל אבר להיות סיוע לאבר השני, אך כשאדם חוטא, כתוב בתהלים (ל"ח, ד') אין שלום בעצמי מפני חטאתי, ואז מוכרח הפה לשתות ולמצוץ גם הסוכר, אבל מי שאינו חוטא מוצץ את הסוכר באחד מאבריו ומתיקו נרגש גם בפה.

והנה, על פי סדר הקריאה שלנו קורין בכל שנה חלה פרשת במדבר לפני שבוע שחל בו חג השבועות, נראה מזה שהיא הקדמה ושייכות לקבלת התורה. דתיבת במדבר בגימטריה רמ"ח, כמנין מצוות עשה שבתורה, שהם כנגד רמ"ח אברים שבאדם, והגימטריה של במדבר סיני הוא בשלום, שאם מקיימים הרמ"ח מצוות עשה נעשה שלום בין האברים. ולפי זה יתבאר למה נזכר כאן מדבר סיני, דמזה יש ללמוד שהוא הקדמה לקבלת התורה, דכתיב וידבר ה' אל משה, ועל ידי הדבור של ה' אל משה בקבלת התורה נשמעו אז קולות כמבואר במסכת זבחים ובאו מלכי אומות העולם ובירכו את ישראל בברכת השלום, המרומז בתיבת במדבר סיני, וכיון שהיה לבני ישראל שלום, זה האות שמקיימין רמ"ח מצוות עשה ועל ידי קיום המצוות יכול אדם לזכות לקבלת התורה בשלימות, ויהי רצון שנזכה. (בן לאשרי)

אני לדודי